

ФАКТОРНИЙ PEST-АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Для розкриття туристичного потенціалу України необхідно провести PEST-аналіз, якій надасть змогу відобразити ступінь впливу зовнішніх факторів різної спрямованості та умов: політичних, економічних, соціокультурних і технологічних. Усі ці фактори мають вплив на функціонування й розвиток туристично-рекреаційного комплексу України. Метою PEST-аналізу є відстеження (моніторинг) змін макросередовища за чотирма вузловими напрямками і виявлення тенденцій, подій, непередбачуваних галузі, але здійснюючих вплив на прийняття управлінських рішень.

Для того, щоб визначити перспективи подальшого розвитку туризму в Україні, необхідно врахувати потенційний вплив зовнішніх факторів. PEST-аналіз надає змогу проаналізувати їх вплив на реалізацію туристичного потенціалу країни.

Серед політичних факторів, які впливають на розвиток туризму в Україні, на нашу думку, можна назвати наступні: політична стабільність країни, відкритість/закритість країн, зміна законодавства, візовий режим і обмеження в'їзду, туристична політика держави та ін., що запровадження безвізового режиму з країнами ЄС є, на нашу думку, проблемою для розвитку внутрішнього туризму в Україні. З одного боку, «Безвіз» – це, в першу чергу, можливість вільно подорожувати європейськими кордонами. Втім, свобода пересування – це не єдина перевага безвізового режиму з Європейським союзом. Відкриті кордони позначаються на багатьох сферах життя. З іншого, негативно позначається на внутрішньоукраїнському туристичному потоці. Українським туристам стало легше поїхати в Європу, тому частина туристів, які раніше відпочивали всередині країни, вирішили з'їздити в європейські країни.

Окреслимо економічні аспекти зовнішнього середовища: динаміка валютних курсів, рівень інфляції, податкова політика, рівень доходів населення, розвиток туристичної інфраструктури, державна підтримка інноваційних видів туризму (агротуризм та екологічний). Необхідно відзначити високий ступінь залежності туризму від стану національної економіки. У період економічного піднесення завдяки зростанню матеріального добробуту й купівельної спроможності населення інтенсивність туризму збільшується, і ця індустрія також переживає певне піднесення. У період економічного спаду попит на туристичні послуги дещо

падає, що не може не позначатися на сфері туризму в цілому. Зазначимо, що податковий тиск спричиняє зростання витрат підприємницької діяльності, а отже, і масове підвищення цін на послуги.

Соціокультурні фактори включають: рівень народжуваності/смертності, рівень безробіття в країні, чисельність наявного населення, рівень урбанізації в країні (частка міського, сільського населення), вікова та статева структура населення, рівень культури населення, рівень освіти населення, національні особливості, скорочення робочого та збільшення вільного часу. Туризм як галузь економіки, що займається в першу чергу організацією вільного часу клієнта, може успішно існувати й розвиватися за наявності як мінімум двох складових: вільного часу та достатніх матеріальних коштів для його організації. Тобто основу сучасного туристичного ринку, як у якісному, так і в кількісному аспекті, становлять оплачувані відпустки працівників з урахуванням того, що останнім часом у міжнародному туризмі значно зростає роль ділових поїздок, а також подорожей осіб пенсійного віку.

Технологічні фактори, які позначаються на розвитку туризму в Україні наступні: рівень наукових розробок, сучасні технології обслуговування у сфері туризму та гостинності та технологізація й комп'ютеризація туристичної індустрії. Застосування інновацій у туристичній сфері спрямовані на формування нового туристичного продукту, надання унікальних туристичних послуг, застосування нових маркетингових підходів, використовуючи новітні техніки та ІТ-технології, що підвищить конкурентоспроможність туристичного продукту на національному та міжнародному ринках, призведе до появи нових видів туризму. Технологізація й комп'ютеризація туристичної індустрії – це ключова ланка в підвищенні економічної ефективності туристичної індустрії і поліпшенні якості послуг.

Отже, результати PEST-аналізу є основою для визначення стратегічних напрямів розвитку туристичної галузі й оптимізації управління розвитком туристично-рекреаційною сферою. Наявний туристичний потенціал України можна реалізувати, упроваджуючи дієві підходи до розвитку туристично-рекреаційної сфери та управління майном туристично-курортних комплексів.